

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **Nejvyšší státní zástupce JUDr. Pavel Zeman**, se sídlem Jezuitská 4, Brno, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, Masarykovo nám. 91/5, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 12. 2010, č. j. 13863-14/2010-ERU, za účasti osoby zúčastněné na řízení Solar CD s. r. o., se sídlem Tyršova 1811/6, Praha 2, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 31 A 32/2012, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, v platném znění,

t a k t o :

- I. Krajský soud v Brně **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 31 A 32/2012 nařídit jednání odročené za účelem vyhlášení rozhodnutí tak, aby se uskutečnilo nejpozději ve lhůtě **do 10 dnů od doručení tohoto usnesení**.
- II. Navrhovateli **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší státní zástupce (dále „navrhovatel“) podal u Krajského soudu v Brně (dále „krajský soud“) dne **16. 4. 2012** žalobu dle ust. § 66 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 31. 12. 2010, č. j. 13863-14/2010-ERU ve věci udělení licence č. 111018017 společnosti Solar CD s. r. o. na výrobu elektřiny, a to na dobu 25 let.

Dne 7. 5. 2014 byl prostřednictvím krajského soudu doručen Nejvyššímu správnímu soudu návrh navrhovatele na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, konkr. k určení lhůty k rozhodnutí o pokračování v řízení a nařízení jednání.

I. Obsah návrhu na určení lhůty

Navrhovatel má za to, že u krajského soudu dochází k neodůvodněným průtahům, poukazuje zejména na to, že krajský soud na den 23. 4. 2014 nařídil jednání, které po provedeném dokazování odročil pouze za účelem vyhlášení rozhodnutí na den 30. 4. 2014. Přípisem ze dne 28. 4. 2014 zaslal krajský soud sdělení o odročení jednání na den 5. 5. 2014, přičemž současně zaslal i přípis ze dne 28. 4. 2014, č. j. 31 A 32/2012 - 254, adresovaný žalovanému, jehož obsahem je sdělení, že správní orgán je povinen zahájit řízení podle § 100 odst. 4 správního řádu, neboť nejpozději při jednání dne 23. 4. 2014 byl správní orgán srozuměn s tím, že k udělení licence na výrobu elektřiny došlo ve vazbě na spáchání trestného činu. Dále krajský soud uvedl,

že obnova řízení u žalovaného již byla patrně zahájena nebo se tak v nejbližší době stane, a proto očekává, že rozhodnutí o obnově řízení mu bude doručeno nejpozději do pátku 2. 5. 2014. Krajský soud přitom uvedl, že vyřešení věci před správním orgánem má obecně přednost před řešením věci soudní cestou. V dalším pak krajský soud instruoval správní orgán, jak má postupovat ve správním řízení ve vztahu k odkladnému účinku rozhodnutí o nařízení obnovy řízení.

Přípisem ze dne 2. 5. 2014 vyrozuměl krajský soud účastníky řízení o tom, že jednání přeložené na 5. 5. 2014 se nekoná s ohledem na usnesení o přerušení řízení. Z usnesení o přerušení řízení ze dne 2. 5. 2014, č. j. 31 A 32/2012 - 261, pak vyplývá, že soud řízení přerušil do zahájení řízení o obnově u žalovaného. Soud přerušil řízení dle ust. § 47 odst. 3 písm. a) s. ř. s. [což je zjevný omyl, neboť se jedná o ust. § 48 odst. 3 písm. a) s. ř. s.] s tím, že „*Skutkový stav zjištěný orgány činnými v trestním řízení a dopady rozsudku v označené trestní věci se bezprostředně netýkají osoby zúčastněné na řízení, nýbrž subjektu od ní odlišného. Soud je přesvědčen, že v dané věci je účelnější dosáhnout požadovaného výsledku konáním správního orgánu, který vydal žalobou napadené rozhodnutí, zvláště, kdy jeho rozhodnutím může být souběžně akcentována právé ochrana práv třetích osob. Rozhodnutí soudu je vykonatelné právní mocí rozsudku, přičemž soud nemá k dispozici nástroje vyplývající ze správního řádu... Vzniklé pochybnosti nastolené obsahem podané žaloby se v obnoveném řízení mohou ukázat jako nedůvodné a byly-li by pochybnosti vyvráceny, pak důsledky rozhodnutí soudu oproti důsledkům postupu správních orgánů jsou nesouměřitelné. Soud si je vědom, že k tomuto procesnímu postupu dospěl až po skončení jednání v rámci své závěrečné porady, nicméně převážil názor, že při závěru o pochybení zjištěného skutkového stavu plynoucího z provedeného dokazování rozsudkem trestního soudu a s přihlédnutím k principu ochrany práv třetích osob je na místě řízení přerušit, a to nejméně do doby než povinný správní orgán zahájí řízení o obnově řízení...“*

Nad rámec procesních úkonů krajský soud rovněž vyrozumíval účastníky řízení o vzájemných vyjádřeních, jiné procesní úkony nebyly zjištěny.

Navrhovatel poukazuje na to, že z postupu krajského soudu vyplývá, že po podání žaloby v dubnu 2012 až do dubna 2014 soud tedy nečinil úkony směřující k rozhodnutí ve věci. Jak vyplynulo z jednání dne 23. 4. 2014, postupoval tak krajský soud údajně proto, aby fakticky vyhověl návrhu osoby zúčastněné na přerušení řízení až do pravomocného skončení trestní věci. V rámci předmětného jednání dne 23. 4. 2014 krajský soud provedl důkazy rozsudky v trestních věcech (má tedy k dispozici pravomocná rozhodnutí v trestní věci, na která k žádosti osoby zúčastněné na řízení čekal); ostatní důkazy navrhované nejvyšším státním zástupcem, jakožto žalobcem, soud pro nadbytečnost odmítl provést. Krajský soud ve věci při ústním jednání nerozhodl a jednání odročil za účelem vyhlášení rozsudku. Poté krajský soud zcela překvapivě jednání opakovaně odročené nakonec zrušil a před termínem nařízeného jednání vydal rozhodnutí o přerušení řízení. Přerušení řízení krajský soud spojuje se správním řízením, které nebylo dosud zahájeno a které nijak nepotřebuje pro své rozhodování, neboť v rámci správního řízení nemá být řešena otázka, kterou by si nebyl krajský soud schopen a oprávněn posoudit sám. Z usnesení a jeho odkazu na § 100 odst. 6 správního řádu navíc vyplývá, že byť se řízení podle výroku přerušuje do doby zahájení řízení o obnově řízení, soud míní přerušovat řízení minimálně do doby rozhodnutí o obnově řízení, neboť odkladný účinek obnovy řízení může řešit ERÚ v předmětné věci nikoli v době zahájení řízení o obnově řízení, nýbrž až v rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o nařízení obnovy řízení.

Z obsahu usnesení o přerušení řízení, jakož i z přípisu ze dne 28. 4. 2014, č. j. 31 A 32/2012 - 254 (*přípis zasláný žalobci a žalovanému je fakticky totožného obsahu jako odůvodnění usnesení o přerušení řízení ze dne 2. 5. 2014 – pozn. NSS*), se dále podává, že krajský soud o věci meritorně nerozhoduje nikoli proto, že by neměl dostatek podkladů pro své rozhodnutí, nýbrž proto, že podle jeho názoru má o věci rozhodnout spíše ERÚ; v návaznosti na uvedené

(viz zejm. přípis ze dne 28. 4. 2014) krajský soud správní orgán instruuje, jak má tento postupovat ve správním řízení.

Navrhovatel považuje za nutné konstatovat, že krajský soud tak ve svém důsledku vlastně vykonává dozorovou činnost nad postupem správního orgánu, ačkoli dozorová činnost není zjevně předmětem rozhodování v řízení o žalobě k ochraně veřejného zájmu a ačkoli krajský soud může a má o věci rozhodnout sám. Navrhovatel má nadto za to, že vyčkávat rozhodnutí správního orgánu postrádá i větší logiku, neboť žaloba byla nejvyšším státním zástupcem podána i proto, že ERÚ nápravu nezajistil v rámci výkonu vlastní působnosti. Nápravu z jeho strany navíc nelze očekávat ani v dohledné době, jak vyplynulo z mediálního prohlášení ERÚ ze dne 5. 5. 2014 pro ČT 24, neboť úřad s postupem krajského soudu nesouhlasí a ohradil se vůči němu (viz příložené CD).

Navrhovatel konstatuje, že přenesení rozhodování z krajského soudu na ERÚ nemůže znamenat, že by o věci bylo lze rozhodnout v dohledné době; nutno připomenout, že od podání správní žaloby uplynuly již dva roky a vyčkávání na výsledek ani ne zahájeného správního řízení by ve svém důsledku popíralo žalobní oprávnění nejvyššího státního zástupce. Projednání žaloby totiž nemůže bránit okolnost, zda lze využít mimořádných opravných prostředků podle předpisů o řízení před správními orgány. Soud je povinen se věcně zabývat každou žalobou nejvyššího státního zástupce, která splňuje obecné náležitosti a byla podána v tříleté lhůtě.

Navrhovatel konstatuje, že účelem správní žaloby bylo mimo jiné zabránit, aby bylo profitováno na trestné činnosti; jakékoli nedůvodné průtahy v řízení jen významně navyšují způsobenou škodu.

Navrhovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud Krajskému soudu v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 31 A 32/2012 určil, aby ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí rozhodl o pokračování v řízení a do stejné doby nařídil jednání.

II. Vyjádření krajského soudu

K návrhu zaslal vyjádření v zastoupení předsdkyně senátu soudce zpravodaj Mgr. Petr Sedlák s tím, že návrhu soud nehodlá vyhovět. Konstatoval chronologický přehled hlavních úkonů od podání žaloby v dubnu 2012 až do nařízení jednání dne 28. 3. 2014, které jsou obsahem spisu, z nichž se dle jeho názoru podává, že k tvrzeným průtahům nedochází. Poukázal na ust. § 56 odst. 1 s. ř. s., podle něhož soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly, s výjimkou věcí, které ze zákona mají přednostní režim; takovou věcí však není žaloba dle ust. § 66 s. ř. s. Dále v této souvislosti uvedl, že v době, kdy by přicházelo projednání žaloby do úvahy, tj. ve druhé polovině roku 2013, byl spis zapůjčen Krajskému soudu v Ústí nad Labem pro účely trestního řízení a jednak bylo soudu doručeno doplnění žaloby a soud byl povinen realizovat úkony spojené s tímto návrhem.

Mgr. Sedlák dále odůvodnil vyčkávání na trestní rozhodnutí, přitom neprodleně poté, kdy měl soud k dispozici trestní rozsudky, nařídil ve věci jednání. Teprve při tomto jednání se žalovaný seznámil s rozsudkem odvolacího soudu. Po skončení dokazování soud proto v závěrečné poradě hodnotil vyjádření osoby zúčastněné na řízení a učinil dotaz na žalovaného, zda poté, co se seznámil s odvolacím rozsudkem, byla zahájena obnova řízení ve smyslu zákonné povinnosti dle § 100 odst. 5 správního řádu, přičemž tato výzva byla spojena s podnětem k zahájení obnovy řízení, pokud tak do té doby neučinil žalovaný sám. Na tuto výzvu reagoval žalovaný tak, že soudu sdělil, že si je sice vědom svých povinností, nicméně konstatoval,

že je v dané fázi řízení povinností soudu ve věci rozhodnout a výzvu soudu označil za nezákonný zásah do nezávislosti ústředního orgánu státní správy.

K vydanému usnesení o přerušení řízení uvedl, že má za to, že soud může přerušit řízení kdykoli v jeho průběhu, tedy do vyhlášení rozhodnutí ve věci samé, pokud shledá naplnění důvodů pro takový postup. Samotné odročení jednání za účelem vyhlášení rozsudku nestanovuje hranici, za kterou již soud nemůže činit žádné procesní úkony, s výjimkou vyhlášení konečného rozhodnutí ve věci. V této souvislosti je odkazováno stran ust. § 49 odst. 10 s. ř. s. analogicky na ust. § 165 odst. 2 o. s. ř. a potažmo na komentář k vázanosti soudu usnesením o odročení jednání za účelem vyhlášení rozhodnutí (viz Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I, II, Komentář, I. vydání, Praha: C. H. BECK, 2009). V souzené věci v rámci porady senátu dle vyjádření Mgr. Sedláka převážil názor, že v případě povinnosti správního orgánu - žalovaného, zahájit obnovu řízení, je na místě s ohledem na obecný princip subsidiarity přezkumu ve správním soudnictví umožnit správnímu orgánu, aby vady napravil svými vlastními úkony. Do této úvahy soudu nepřísluší účastníkovi řízení zasahovat. Podotýká, že krajský soud takto postupoval i v jiných věcech mezi týmiž účastníky (např. sp zn. 62 A 79/2012, 62 A 78/2012), nelze tedy konstatovat, že by byl postup soudu zásadně nepředvídatelný. Důvody, pro které soud řízení přerušil, jsou jasně uvedeny v odůvodnění usnesení; tyto úvahy byly účastníkům sděleny, a to za situace, kdy soud vůbec nemusel své rozhodnutí o přerušení řízení odůvodňovat. Soud jasně uvedl, že vycházel ze zjištění, že dopady rozsudků v trestní věci se bezprostředně vůbec netýkají osoby zúčastněné na řízení, tedy vlastníka elektrárny, který si nechal zařízení, jak sám uvádí žalobce, dodávat na klíč včetně licence. Pokud by byla osoba zúčastněná na řízení nebo osoby s ní personálně spojené účastna trestné činnosti odsouzených, pak je s podivem, že nebyly tyto osoby zahrnuty v rámci obvinění, resp. obžaloby. Za této skutkové situace je, dle názoru soudu, zásadně vhodné, aby při posouzení obnovy řízení byl řádně posouzen skutkový stav i s ohledem na možnou vědomost osoby zúčastněné na řízení o trestném činu jejich dodavatelů.

K přerušení řízení došlo pouze do zahájení řízení o obnově řízení, což je logické, neboť pokud doposud žádné řízení neběží (jak vyplývá ze sdělení žalovaného), tak nemohl soud přerušit řízení do skončení nezahájeného řízení.

Krajský soud v žádném případě neinstruoval žalovaného a ani nezasahoval do jeho činnosti; přípisem ze dne 28. 4. 2014 poukázal soud na povinnost žalovaného jednat a učinil dotaz, zda již žalovaný realizuje úkony správního řízení. Zároveň soud s ohledem na skutečnosti mu známé z úřední činnosti (např. vadný názor žalovaného na dopady obnovy řízení projevený v řízení před krajským soudem v jiné věci) znovu poučil žalovaného o způsobu aplikace ustanovení § 100 odst. 6 správního řádu. V žádném případě však krajský soud nezavázal žalovaného obnovit řízení (tato povinnost mu vyplývá ze zákona), neurčil žalovanému lhůtu, ve které má k obnově řízení dojít, nezavázal žalovaného k jakémukoli konkrétnímu postupu v řízení o obnově a tedy nezasahoval do samostatné rozhodovací činnosti žalovaného. Krajský soud tudíž nepřekročil svoji pravomoc ani nepřistoupil k výkonu své pravomoci způsobem, který by neumožňoval seznámení se s úvahami soudu. Skutečnost, že žalobce a žalovaný očekávali jiný výsledek porady senátu, není pro soud určující ani závazná.

Nad rámec uvedeného se ve vyjádření krajského soudu konstatuje, že jakkoli je podání navrhovatele označené jako návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, fakticky se materiálně jedná spíše o kasační stížnost proti usnesení o přerušení řízení, když navrhovatel zpochybňuje důvody, které vedly soud k přerušení řízení, a domáhá se změny postupu soudu v řízení, když není jinak oprávněn napadnout rozhodnutí o přerušení řízení kasační stížností.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud ověřil skutečnosti uvedené v návrhu, jakož i ve vyjádření krajského soudu v předloženém soudním spise a neshledal v tvrzení výše uvedených rozporů.

Žaloba byla podána dne **16. 4. 2012**, soud poté bezprostředně činil procesní úkony, jichž je v řízení třeba, tzn. udělil všem účastníkům potřebná poučení, poskytl možnost vyjádření se k podané žalobě a následně možnost seznámit se s replikami jednotlivých stran, jakož i s doplněním návrhu žalobce a následnými vyjádřeními zúčastněných stran.

Nejvyšší správní soud považuje za nutné, dříve než přistoupí k posouzení věci dle ust. § 174a zákona o soudech a soudcích, předeslat základní premisy, z nichž dále vycházel, neboť jak argumentace navrhovatele, tak i vyjádření krajského soudu, zčásti mívají důvody, které jsou v otázce posouzení nečinnosti, resp. průtahů v řízení relevantní.

Lze na tomto místě přisvědčit navrhovateli, že krajský soud de facto od podání žaloby v roce 2012 až do nařízení jednání v dubnu 2014 nečinil žádné úkony vedoucí k rozhodnutí in meritum, ale toliko „přeposílal“ jednotlivým účastníkům jejich vyjádření k dalším vyjádřením. Jakkoli se navrhovateli může jevit postup krajského soudu účelový, nelze mu v tomto směru ničeho vytýkat, neboť na procesní aktivitu účastníků nemůže soud rezignovat. Nelze tedy v tomto směru vytýkat soudu, že nečinil úkony in meritum, neboť činil nepochybně (byť toliko procesní) úkony, kterých pro samotné rozhodnutí ve věci bylo třeba.

Nelze ani souhlasit s navrhovatelem stran výtek ohledně osoby zúčastněné na řízení, které má být, dle jeho mínění, poskytován v řízení před krajským soudem nadstandardní prostor. Skutečnost, že osobě zúčastněné na řízení dle navrhovatele zcela zjevně byla licence udělena neoprávněně, což dle navrhovatele vyplývá jednoznačně z listin, které má soud k dispozici, ještě nic nemění na tom, že i tato osoba má v soudním řízení správním garantovaná procesní práva; nelze ji tedy omezovat v uplatňování jejích práv v řízení, tedy i práva podávat vyjádření, návrhy a jiné úkony (viz § 34 odst. 3 s. ř. s. 3: „*Osoba zúčastněná na řízení má právo předkládat písemná vyjádření, nabízet do spisu, být vyzvána o nařízeném jednání a žádat, aby jí bylo při jednání uděleno slovo. Doručuje se jí žaloba, usnesení o přiznání odkladného účinku, usnesení o předběžném opatření a rozhodnutí, jímž se řízení u soudu končí. Osoba zúčastněná na řízení nemůže disponovat jeho předmětem.*“ Právě osoba zúčastněná na řízení je totiž v projednávané věci subjektem, o jehož veřejných subjektivních právech (která byla založena udělením licence v roce 2010), se v daném řízení jedná, byť je tak činěno prostřednictvím žaloby podané ve veřejném zájmu. Nelze jí proto na možnosti aktivně se na řízení účastnit omezovat, resp. z postupu krajského soudu ve vztahu k ní dovozovat, že je jednáno v její prospěch. Jakkoli lze považovat lhůtu, v níž soud činil toliko procesní úkony, za delší, než je obvykle třeba, nelze v tomto období, tj. od podání žaloby do nařízení jednání dne 23. 4. 2014 vinit krajský soud z nečinnosti, neboť „průtahy“ v řízení byly způsobeny procesní aktivitou samotných účastníků řízení, tedy i samotného navrhovatele, který návrh doplnil více než po půl roce novými skutečnostmi, s nimiž musel krajský soud seznámit i ostatní účastníky.

Nejvyšší právní soud považuje za nutné předeslat, že opakovaně konstatuje, že v řízení vedeném dle ust. § 174a zákona o soudech a soudcích, mu nepřísluší přezkoumávat věcnou správnost vydaných rozhodnutí v řízení před krajskými soudy, neboť k tomu slouží zvláštní prostředky soudní ochrany, především kasační stížnost. Jakkoli na tomto závěru nehodlá ničeho měnit, nemůže však v projednávané věci odhlédnout od skutečnosti, že úkon, který v daném případě krajský soud provedl – tj. vydání usnesení o přerušení řízení, je zjevným úkonem *contra legem*, resp. úkonem, který je, co se týče dalšího průběhu řízení a jeho ukončení v obecně

přijatelné lhůtě, zcela neurčitým a zjevně účelovým. Nelze odhlédnout ani od toho, že se jedná o úkon, který je ve smyslu kompetenční výluky dle ust. § 70 písm. c) s. ř. s. z možnosti přezkoumání v rámci kasační stížnosti vyloučen, nelze tedy navrhovatele odkázat, a to zcela formalisticky, na možnost podání kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 7 Ans 10/2012 - 4, v němž ve věci procesně skutkově obdobné, soud mimo jiné konstatuje: „*Skutečnost, že rozhodnutí správního orgánu o přerušení řízení je vyloučeno z přezkoumání soudem v řízení o žalobách proti rozhodnutím [§ 65 a § 70 písm. c) s. ř. s.], nesouvisí s povinností soudu v řízení na ochranu proti nečinnosti (§ 79 a násl. s. ř. s.) zabývat se k žalobní námitce otázkou, zda řízení je přerušeno důvodně.*“

Byť se ve věci nyní projednávané jedná o úkon soudu nikoli správního orgánu, je třeba vycházet ze skutečnosti, že důsledky přerušení řízení jsou v obou případech stejné a mají shodný negativní dopad na účastníka řízení - tzn. oddálení rozhodnutí ve věci samé. Závěry v cit. usnesení učiněné tudíž plně dopadají i na věc nyní projednávanou.

Nejvyšší správní soud se proto musel zabývat i tím, zda přerušení řízení krajským soudem bylo důvodné či nikoli.

Podle ust. § 49 odst. 1 s. ř. s. není-li možné vyhlásit rozsudek po skončení jednání, které mu předcházelo, oznámí předseda senátu účastníkům den a hodinu vyhlášení, kterou stanoví tak, aby se uskutečnilo nejpozději do jednoho měsíce, a jsou-li přítomni všichni účastníci, do deseti dnů po skončení tohoto jednání. Krajský soud v Brně v intencích uvedeného ustanovení nepostupoval, namísto vyhlášení rozsudku řízení přerušil, a to dle ust. § 48 odst. 3 písm. a) s. ř. s. (*nesprávně uveden odkaz na § 47 s. ř. s. – pozn. NSS*).

Podle ust. § 48 odst. 3 písm. a) s. ř. s. však může předseda senátu řízení přerušit, jestliže zjistí, že ve věci byl podán zákonem připuštěný podnět nebo návrh na změnu nebo zrušení rozhodnutí nebo takové řízení bylo zahájeno.

Krajský soud odůvodnil usnesení o přerušení řízení s odkazem na povinnost žalovaného vydat rozhodnutí o obnově řízení podle ust. § 100 odst. 4 správního řádu, přitom argumentuje rozsudkem NSS ze dne 21. 7. 2010, sp. zn. 3 Ads 21/2010. Závěry krajského soudu, které učinil, však jsou zcela nesprávné.

Legitimní důvody pro zrušení či změnu pravomocného správního rozhodnutí v rámci obnovy řízení stanoví ust. § 100 odst. 1 a 3 správního řádu. Obnova řízení je koncipována jednak jako mimořádný opravný prostředek (obnova na základě žádosti účastníka) a jednak jako dozorcí prostředek (obnova ex offio).

Na obnovení řízení nepochybně existuje při splnění zákonem stanovených podmínek dle ust. § 100 odst. 1 správního řádu právní nárok, což vyplývá ze samotné formulace: „*řízení se na žádost účastníka obnoví, jestliže...*“ Žádná žádost, resp. podnět však v projednávané věci podán nebyl. Nadto nebyl naplněn ani druhý předpoklad, tedy, že by takové řízení již bylo zahájeno; naopak krajský soud byl zcela srozuměn s tím, že žádné řízení dosud zahájeno nebylo, což mimo jiné našlo své vyjádření v samotném výroku usnesení, kterým soud řízení přerušil „do zahájení řízení o obnově u žalovaného.“

Z ustanovení § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nelze dovozovat, že by se takovým podnětem mohl rozumět podnět samotného soudu, resp. že by takový podnět, který by navodil právní účinky, které jsou s uvedeným ustanovením spojeny, mohl soud vůbec učinit.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že ust. § 48 odst. 3 písm. a) s. ř. s. dopadá toliko na případy, jedná-li se o obnovu řízení jakožto mimořádný opravný prostředek, tj. řízení zahájené na návrh (§ 100 odst. 1 správního řádu), nikoli však na případy, kdy má být tohoto institutu užito jakožto dozorčího prostředku (ust. § 100 odst. 3 a 4 správního řádu). Pouze obiter dictum zdejší soud podotýká, že krajský soud byl rovněž zcela srozuměn i s tím, že žalovaný nejenže žádné řízení o mimořádném opravném prostředku nezahájil a ani u něj neprobíhá, ale že ani žádné řízení ex offio (tzn. v rámci dozorčího prostředku) zahajovat nehodlá.

Pokud tedy krajský soud vydal usnesení o přerušení řízení, aniž by byly naplněny zákonné podmínky pro takový postup, postupoval nezákonně, a proto nelze vydané usnesení o přerušení řízení považovat za legitimní úkon soudu, který by měl a mohl mít v řízení jakékoli relevantní účinky.

Závěry výše učiněné jsou zásadní pro další úvahy Nejvyššího správního soudu v otázce posouzení oprávněnosti návrhu navrhovatele.

Nejvyšší správní soud několikrát ve své judikatuře uvedl, že průtahy v řízení neznamenají pouze excesivní stav, kdy dochází k nečinnosti soudu, ale lze je konstatovat i tehdy, dochází-li v řízení jeho postupem k neodůvodněně pomalému vyřizování věci. Za průtahy lze považovat neodůvodněnou a nepřiměřenou nečinnost v řízení, přičemž právě neodůvodněnost a nepřiměřenost bude nutno před vyslovením závěru o průtazích zkoumat v každém jednotlivém případě, a to individuálně, dle konkrétních skutkových okolností s přihlédnutím k povaze věci. Délku řízení a její přiměřenosti (resp. nepřiměřenosti) nelze vyjádřit numericky, neboť je vždy podmíněna objektivně charakterem projednávané věci a musí být zkoumána s ohledem na konkrétní okolnosti případu, složitost věci, požadavky na provádění jednotlivých úkonů v řízení, jednání a procesní aktivity účastníků řízení, apod. Nelze tedy proto bez dalšího automaticky vycházet při posuzování věci a možných závěrů o nečinnosti pouze z délky řízení, aniž by byl brán v potaz individuální skutkový stav té které věci.

V intencích výše uvedeného se podává že krajský soud nebyl v řízení nečinný, nicméně. Dobu přesahující dva roky, v níž dosud nebylo ve věci rozhodnuto, lze označit za průtahy v řízení. Nelze přehlédnout, že průtahy v řízení zde nejsou způsobovány toliko chováním účastníků soudního řízení, ale rovněž nestandardním postupem krajského soudu, který učinil úkon, který zcela zjevně průtahy v řízení prodlužuje, a to způsobem zcela nepředvídatelným, neurčitým, přitom postup, který krajský soud zvolil, nemá oporu v zákoně.

Lze tak konstatovat, že krajský soud byl sice činný, tzn. určité úkony v řízení od podání návrhu v roce 2012 prováděl, nicméně po nařízení jednání od 23. 4. 2014 nebyly úkony soudu prováděny dostatečně účelně tak, aby ve věci navrhovatele mohlo být rozhodnuto v přiměřené lhůtě.

Podle odstavce 8 ustanovení § 174a zákona o soudech a soudcích dospěje-li příslušný soud k závěru, že návrh na určení lhůty je oprávněný, protože s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a na dosavadní postup soudu dochází v řízení k průtahům, určí lhůtu pro provedení procesního úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány průtahy; touto lhůtou je soud, příslušný k provedení procesního úkonu, vázán. Je-li návrh uznán jako oprávněný, hradí náklady řízení o něm stát.

Pokud krajský soud nevyhlásil rozsudek ve věci navrhovatele v souladu s ust. § 49 odst. 1 s. ř. s., a namísto toho řízení postupem dle ust. § 48 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přerušil, přitom tak učinil *contra legem*, Nejvyšší správní soud shledal návrh na určení lhůty podaný navrhovatelem důvodný, a proto stanovil krajskému soudu lhůtu, v níž je povinen nařídít jednání a ve věci rozhodnout.

Náklady řízení by dle ust. § 174a odst. 8 in fine zákona o soudech a soudcích náležely úspěšnému navrhovateli; vzhledem k tomu, že žádné náklady, které by mu vznikly nad rámec jeho úřední činnosti ze spisu nevyplynuly, soud navrhovateli náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. května 2014

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu